

Jaarplan 2022 Seniorenraad gemeente Berg en Dal

We richten ons als Seniorenraad primair op het belang van senioren (55-plus), maar wel met oog voor het algemeen belang van alle burgers, jong en oud. Gevraagd en ongevraagd dienen we de gemeente van advies.

Het beleidsveld **Zorg & Welzijn** blijft de komende jaren onder druk staan, dus ook dit planjaar 2022. De gemeenteraad heeft eerder het 'Koersdocument Sociaal Domein en lokale toegang' vastgesteld en vervolgens de uitwerking daarvan in het Herstelplan. Grote tekorten op Jeugdzorg en toenemende vergrijzing en daarmee beroep op Wmo-voorzieningen liggen hieraan ten grondslag. Een eenmalige toevoeging door het Rijk van middelen ten behoeve van de Jeugdzorg haalt even de druk van de ketel, maar leidt niet tot structurele lucht in het Sociaal Domein. De noodzaak om de kosten in het Sociaal Domein binnen de perken te houden betekent dat er steeds gezocht wordt naar mogelijkheden om grip op de kosten te krijgen en te houden. Dit heeft weer geleid tot het draaien aan uitgavenknoppen op posten die te beïnvloeden zijn, met het uiteindelijk voor lief nemen voor wat dat betekent voor betrokkenen aan beperking van betreffende Wmo-voorzieningen en/of de toegang daartoe.

Van senioren wordt verwacht dat zij zolang mogelijk zelfstandig blijven **wonen**, iets wat iedereen ook wil. Verzorgingshuizen zijn afgeschaft, verpleeghuizen zijn het alternatief voor als iemand echt niet langer verantwoord thuis kan blijven wonen. Prima zaak, zolang de woonsituatie daar ook verantwoord aan voldoet. Woningen zijn lang niet altijd voldoende aangepast, in veel gevallen te groot, waarbij ook het tuinonderhoud te belastend wordt, en alternatieven zijn er te weinig beschikbaar. De woningmarkt zit op slot: hoge prijzen, te weinig beschikbare seniorenwoningen, te dure alternatieven (appartementen), waardoor veel senioren die wel willen verhuizen noodgedwongen blijven zitten waar ze zitten. Dit houdt tevens in dat er geen doorstroming is, en dit wreekt zich vooral in de sociale huursector. Zolang deze situatie zich blijft voordoen zal het beroep op de Wmo voor woningaanpassingen en hulp in het huishouden groot blijven. De toegang tot deze voorzieningen kan niet worden ontzegd, maar de bezuinigingen hierop door een beroep te doen op eigen kracht en eigen verantwoordelijkheid, vanuit een 'nee-tenzij' -benadering, is niet de oplossing, en dit blijkt ook uit de praktijk. Wij hebben eerder het boek van Anke Siegers 'De nieuwe route, transformatie in het sociaal domein, samensturing met alle betrokkenen' onder de aandacht van de gemeente gebracht. Hierin wordt de inzet op 'eigen kracht' en het beroep doen op je sociale netwerk als doodlopende weg gezien waar een andere benadering noodzakelijk is. Geen opgelegde (morele) verplichting tot hulp aan de directe omgeving van de hulpvrager, maar gezamenlijk zoeken naar mogelijke oplossingen en daar ook eigenaar van zijn, dat houdt de nieuwe route in. Wij zullen hier blijvend aandacht voor vragen, daar dit vraagt om een lange adem: het vraagt om een structurele andere aanpak.

Problemen vragen om oplossingen. Daar waar er steeds meer en grotere problemen komen, en er te weinig middelen, financiën voor beschikbaar zijn, zal de roep op grip-hebben, bezuinigen waar mogelijk en nog enigszins verantwoord, steeds luider worden. Met reactief beleid, reageren op het ontstaan van problemen, zal hierin geen verandering komen, tenzij er meer middelen vrij komen, structureel van het Rijk, of door de gemeentelijke belastingen daartoe te verhogen.

Om het Sociaal Domein betaalbaar te laten zijn moet er ingezet worden op preventief en proactief beleid, zien waar problemen zich gaan voordoen en daarop anticiperen, ter voorkoming van die problemen. Dat is nodig op alle terreinen: gezondheid, wonen, vervoer etc. Door te streven naar een gezondere leefstijl, voedingspatroon, bewegen, etc. kan een beroep op zorg en voorzieningen voorkomen worden of in ieder geval worden beperkt. Het vergt in den beginne wel meer middelen, maar die zijn te zien als investeringen waarvan we later deels de vruchten plukken, zijnde minder beroep op zorg en Wmo.

Corona heeft een grote impact op de samenleving. Van de coronamaatregelen heeft de opgelegde lockdown de meeste impact. Het vóór corona al bestaande probleem van eenzaamheid onder senioren is er niet veel minder door geworden, integendeel. Corona heeft ook veel gevraagd, en doet dat nog

steeds, aan ambtelijke inzet, waardoor aan andere zaken minder aandacht kon worden besteed. We hebben eerder gepleit voor het instellen van een specifieke ouderenwerker om de problemen van ouderen beter in beeld te hebben. Helaas wordt hier niet voor gekozen, maar met een nieuw college is het misschien toch haalbaar. Ook is onze suggestie om aan te sluiten bij het nationale programma 'Eén tegen eenzaamheid' niet overgenomen. Daarin zijn tools opgenomen om een goed beeld te krijgen van de eenzaamheid onder ouderen. Het is niet eenvoudig om daar een beeld van te krijgen. Je moet daarbij achter de voordeur van ouderen kunnen komen. Zelf zal men niet gauw voor de dag komen met eenzaamheid. Eén van die tools is het huisbezoek organiseren. Inmiddels wordt er toch gewerkt aan een huisbezoek voor 65+. Wij zullen voor zover dat mogelijk is onze medewerking daaraan verlenen.

Een item wat nog de nodige aandacht vraagt is het **Vervoer**, d.w.z. de beschikbaarheid van vervoer voor mensen die daarvan afhankelijk zijn voor hun verplaatsingen. Het gaat hierbij om het vraagafhankelijk vervoer van deur tot deur. In diverse kernen zijn vervoersinitiatieven actief, zoals in Millingen via het SWOM, in Ooij, in Berg en Dal (toek toek), maar er zijn ook witte vlekken waar geen vervoersinitiatief actief is. Wij denken dat er met ANWB AutoMaatje een goed alternatief is naast de bestaande initiatieven om gemeentebreed te voorzien in een vervoersmogelijkheid op afroep. Inmiddels wordt dit namens de gemeente onderzocht. Wij zullen de vinger aan de pols houden opdat uiteindelijk de witte vlekken worden ingevuld. Van belang is dat een dergelijke voorziening ook toekomstbestendig is.

Met ingang van 3 april 2022 vindt er in het Openbaar Vervoer (OV) een belangrijke verandering plaats: de Regiotaxi als vervoer van deur tot deur verdwijnt. In de plaats daarvan komt de Hubtaxi als OV-vangnet. Het is vraagafhankelijk vervoer dat je van daartoe aangewezen Hubhaltes/bushaltes vervoert naar een Hub: een station of busknooppunt, waarvandaan je verder met het OV kunt reizen, en vice versa. We hebben voor deze verandering aandacht gevraagd, met name ook over de aan te wijzen haltes: die moeten goed en veilig bereikbaar zijn. We blijven hiervoor aandacht vragen, vooral ook met betrekking tot informatievoorziening aan de burger als potentiële gebruiker. En dat betreft vooral ook ouderen.

Wat de gevolgen zullen zijn van de **energietransitie** voor de burger is nog alleszins onduidelijk. We moeten van het gas af, de woningen moeten worden verduurzaamd zodat we zuiniger om kunnen gaan met ons energiegebruik. Tegelijkertijd gaan we meer elektriciteit gebruiken als we overschakelen op warmtepompen, e-bikes en elektrische auto's, om maar eens wat te noemen. Het mooiste zou zijn als we ons eigen energiegebruik zelf op kunnen wekken, maar dat vergt grote investeringen die niet ieder zo maar even kan doen. De energietransitie slaagt niet als niet ieder in staat wordt gesteld zijn noodzakelijk steentje daarin bij te dragen. Iedere burger, ook de oudere onder ons, moet hierin meegenomen worden. Wij zullen hier steeds aandacht voor vragen. Informatie over de stappen die worden gezet, en de keuzes die hierin gemaakt (kunnen) worden, is essentieel voor het slagen van de energietransitie. Belangrijk daarbij is dat die stappen en keuzes, en de mogelijkheden die we zelf hebben in dit proces inzichtelijk worden gemaakt.

Dit jaar zijn er **gemeenteraadsverkiezingen**. Er komt naar alle waarschijnlijkheid een ander college en een andere samenstelling van de raad. We zijn dan ook benieuwd naar de uitslag hiervan en naar de vorming van het nieuwe college en het daaronder liggende coalitieakkoord. Waar we vóór de verkiezingen de programmacommissies van de verschillende politieke partijen hebben benaderd, zullen we dat ook doen naar de formateur van het nieuwe college, en vragen om aandacht voor onze inbreng, in de hoop dat hier elementen van terugkomen in het coalitieakkoord.

Verder blijven we aandringen op een andere invulling van de 'thema-avonden', en wel zodanig dat hieraan ook belangstellenden kunnen deelnemen. In onze ogen is een 'thema-avond' over bijvoorbeeld vervoer of voorstellen om het beleid in het kader van het sociaal domein bij te stellen bij uitstek een gelegenheid om daar belangstellende burgers en adviesorganen bij te betrekken, er meer een discussie-avond van te maken. Nu is het louter een weliswaar openbare informatie-avond voor de raad.